

ÎNCHEIERE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Elena Gusarenco, prin intermediul avocatului Victor Furnică,

în cauza civilă la cererea înaintată de Elena Gusarenco către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Agenția Servicii Publice cu privire la anularea actului de stabilire din 29 septembrie 2014 și a fragmentului planului cadastral din 23 martie 2015,

împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Elena Gusarenco, prin intermediul avocatului Victor Furnică, și menținută hotărârea din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a ț ă:

La 03 februarie 2017, reclamanta Elena Gusarenco s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova și Agenția Servicii Publice, solicitând anularea ca ilegal a actului de stabilire din 29 septembrie 2014 și a fragmentului planului cadastral de pe adresa R2 km 26,62, sat. Todirești, com. Chetrosu, r-ul Anenii Noi din 23 martie 2015, cu obligarea pârâților să determine și să formeze calea de acces de la drumul public spre terenul proprietate privată a Elenei Gusarenco.

În motivarea acțiunii a invocat că este proprietara terenurilor situate în satul Todirești, com. Chetrosu, r-ul Anenii Noi cu numerele cadastrale XXXXXX și XXXXXX, pe care sunt edificate mai multe construcții, inclusiv și cu destinație comercială. Terenurile respective se află în nemijlocita apropiere a drumului R2, km 26,62, având cale de acces directă spre acesta.

La 26 iulie 2016, prin intermediul avocatului Victor Furnică, reclamantei i s-a adus la cunoștință cererea de chemare în judecată depusă de ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și anexele la aceasta, reclamanta exprimându-și dezacordul cu Actul de stabilire din 29 septembrie 2014 și cu fragmentul planului cadastral din 23 martie 2015 de pe adresa R2, km 26,62, sat. Todirești, com. Chetrosu, r-ul Anenii

Noi și, la 10 august 2016, prin intermediul reprezentantului a depus în adresa proprietarului, gestionarului drumului și instituției responsabile de efectuarea măsurărilor o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea actului respectiv.

ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și ÎS „Cadastru” și-au exprimat dezacordul în legătură cu solicitările formulate în cererea prealabilă, indicând că măsurările efectuate corespund rigorilor stabilite de lege. Totodată, ÎS „Cadastru” prin răspunsul nr.01-05/21564/2016 din 30 august 2016, recepționat la 06 septembrie 2016, a indicat că nu există temeuri de revocare a actelor contestate.

Potrivit reclamantei, în conformitate cu actul de stabilire din 29 septembrie 2014 și fragmentul planului cadastral de pe adresa R2, km 26,62, sat. Todirești, com. Chetrosu, r-ul Anenii Noi din 23 martie 2015, întocmit de ÎS „Cadastru”, cu participarea reprezentanților ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”, a fost stabilită porțiunea de teren proprietate publică, ce se află la hotar cu terenul proprietate privată a reclamantei, cu scopul de a fi transmisă în locațiune.

Reclamanta consideră că, actul de stabilire din 29 septembrie 2014 și fragmentul planului cadastral de pe adresa R2, km 26,62, sat. Todirești, com. Chetrosu, r-ul Anenii Noi din 23 martie 2015 (numărul cadastral al terenului XXXXXX) încalcă flagrant dreptul proprietarului terenurilor situate în sat. Todirești, com. Chetrosu, r-ul Anenii Noi, cu numărul cadastral XXXXXX și XXXXXX, în condițiile în care deși au fost stabilite hotarele terenului proprietate publică, nu s-a determinat calea de acces necesară pentru ca proprietarul terenurilor cu numerele cadastrale XXXXXX și XXXXXX să poată să le posede și folosească, indicând asupra faptului că în condițiile SnIP, în toate situațiile, în cazul în care spre terenul proprietate privată nu există altă cale de acces, se atribuie proprietarul terenului, cu titlu gratuit o porțiune din terenul proprietate publică cu statut de cale de acces, dimensiunile fiind determinate în dependență de caracteristicile terenului și scopul utilizării acestuia.

Mai mult, pe porțiunea de teren proprietate publică, reflectată în fragmentul planului cadastral de pe adresa R2, km 26,62, sat. Todirești, com. Chetrosu, r-ul Anenii Noi din 23 martie 2015 (numărul cadastral al terenului XXXXXX) este amplasată pe o fâșie forestieră, suprafață care nu este în nici un fel delimitată, fiind inclusă în porțiunea de teren proprietate publică ce urmează să fie transmisă în locațiune, deși nu poate fi folosită în nici un fel de societățile comerciale care își desfășoară activitatea pe adresa indicată și nici de proprietarul terenurilor vecine.

Astfel, prin măsurările făcute fără acordul reclamantei și în condițiile în care unica cale de acces spre drumul național este pe terenul proprietate publică, constituit conform actului de stabilire din 29 septembrie 2014 și fragmentul planului cadastral de pe adresa R2, km 26.62, sat. Todirești, com. Chetrosu, r-ul Anenii Noi din 23 martie 2015, se creează obstacole la folosirea terenurilor și bunurilor imobile amplasate pe acestea, în unul dintre aceste imobile reclamanta avându-și domiciliul. Determinarea căii de acces de pe terenul proprietate privată a reclamantei până la drumul public era o acțiune obligatorie ce urma să fie întreprinsă la data efectuării măsurărilor de către ÎS „Cadastru”, ținându-se cont de normativele și standardele ce reglementează această activitate (SnIP).

La 23 august 2017, reprezentantul reclamantei Gusarenco Elena, avocatul Victor Furnică, a înaintat instanței cerere de completare a motivelor de fapt și de drept, expuse în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar s-a invocat că, din răspunsul instituțiilor responsabile, expuse anterior și în cererea de chemare în judecată, temei pentru efectuarea lucrărilor cadastrale a fost contractul încheiat între ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” și ÎS „Cadastru” cu numărul 11-19-284 din 24 iunie 2014, iar comisia semnată a Actului de stabilire contestat, a fost instituită în temeiul aceluși contract. Din răspunsul nr. 01-05/11823/2017 din 02 iunie 2016, ÎS „Cadastru” a comunicat că terenul cu numărul cadastral 106102.016 este înregistrat cu hotar general și nu este necesară coordonarea acestuia cu proprietarii terenurilor adiacente.

În așa mod, deși drept temei juridic pentru efectuarea lucrărilor cadastrale de delimitare pârâtul indică Instrucțiunea cu privire la efectuarea lucrărilor cadastrale ce țin de delimitarea terenurilor proprietate publică, aprobat prin ordinul ARFC nr. 91 din 14 septembrie 2015, la data emiterii Actului de stabilire și formării bunului imobil, proprietate publică a Statului, era în vigoare Instrucțiunea cu privire la efectuarea lucrărilor cadastrale de delimitare a terenurilor proprietate publică și înregistrarea lor în Registrul bunurilor imobile din 2010, în acest sens indicându-se prevederile pct. 3.10 lit. b), cu mențiunea asupra faptului că bunul imobil format prin fragmentul planului cadastral contestat se află în satul Todirești, com. Chetrosu, r-ul Anenii Noi, iar reprezentanții autorității publice locale nu au fost consultați în vederea coordonării proiectului de formare a bunului imobil.

Sub al doilea aspect, privind statutul hotarului, invocată de ÎS „Cadastru”, reclamanta a atras atenția asupra faptului că terenul cu numărul cadastral 106102.016 reprezintă o porțiune din drumul național Chișinău-Bender, cu hotare generale, care prin actul de stabilire din 29 septembrie 2014 și hotarele generale au fost modificate conform fragmentului planului cadastral din 23 martie 2015, prin ieșirea la fața locului, modificării liniilor de hotar și prin marcarea hotarului terenului la fața locului prin punct de hotar, fiind întocmit și planul geometric propriu-zis cu denumirea de „fragmentul planului cadastral”.

Făcând referire la prevederile art. 19 alin. (1-3) din Legea cadastrului bunurilor imobile, concluzionând în acest sens că pe lângă temeiurile de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată, rezultă cu certitudine că la întocmirea actului de stabilire din 29 septembrie 2014 și a fragmentului planului cadastral din 23 martie 2015, acțiunile nu au fost coordonate cu reprezentanții administrației publice locale din raza căruia face parte satul Todirești și nici cu proprietarul terenurilor vecine, Elena Gusarenco.

Prin încheierea din 07 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, pârâtul ÎS „Cadastru” a fost înlocuit cu succesorul său în drepturi IP „Agenția Servicii Publice” și pârâtul Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor cu succesorul său în drepturi - Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de Elena Gusarenco a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat de la Elena Gusarenco în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 200 lei.

Prin decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Elena Gusarenco, prin intermediul avocatului Victor Furnică, și menținută hotărârea din 28 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, din conținutul actelor a căror anulare se

solicită, a constatat că Elena Gusarenco, acționând în calitate de administrator al „DF și Compania” SRL, a contrasemnat în mod conștient actele contestate, consimțind atât asupra suprafeței terenului cu numărul cadastral XXXXX, cât și asupra punctelor de cotitură a limitei părții din teren și caracteristicile tehnice generale ale bunurilor imobile.

Astfel, prin contrasemnarea actelor menționate de către apelantă, ultima a luat act de modificarea hotarelor și suprafața terenului transmis în folosință. Respectiv, temei legal pentru anularea actelor nominalizate nu există.

Tot în acest sens, instanța de apel a conchis că actul de stabilire a părții din terenul proprietate publică a statului din zona drumului public preconizat pentru transmitere în locațiune din 29 septembrie 2014 și fragmentul planului cadastral materializează tehnic voința părților stabilită prin acordul adițional nr. 4 din 18 septembrie 2015 la contractul de locațiune nr.02-12/212, potrivit căruia obiectul contractului de locațiune îl constituie transmiterea în folosință temporară a terenului cu suprafața de 0,2618 ha, situat în zona drumului R2 Chișinău-Bender, km 26+615, pentru amplasarea pavilionului de așteptare pentru călători cu magazin comercial.

De asemenea, instanța de apel a considerat neîntemeiat și argumentul apelantei referitor la faptul că, proiectul de formare a bunului imobil litigios nu a fost coordonat cu autoritatea publică locală, deoarece conform art. 15 alin. (1) al Legii cadastrului bunurilor imobile, la atribuirea terenurilor în proprietate sau în folosință, cu excepția terenurilor proprietate publică a statului, reprezentantul autorității administrației publice locale de nivelul întâi stabilește la fața locului hotarele terenului, cu întocmirea actului de stabilire a hotarelor de un model aprobat de organul central de specialitate în domeniul cadastrului. La transmiterea în proprietate a terenurilor în cadrul înregistrării primare masive, stabilirea hotarelor la fața locului nu este obligatorie.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 362 din 17 mai 2011 privind aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului ocupate de drumurile naționale, drumul R2 Chișinău-Bender face parte din lista terenurilor proprietate publică a statului ocupate de drumurile naționale și în temeiul prevederilor art. 5 alin. (2) din Legea drumurilor, administrarea drumurilor naționale se asigură de către organul central de specialitate în domeniul drumurilor. Respectiv, la formarea bunului imobil în speță nu era necesară participarea reprezentanților autorității publice locale.

La 19 iunie 2019, Elena Gusarenco, prin intermediul avocatului Victor Furnică, a contestat cu recurs decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 28 septembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a pretențiilor formulate de către Elena Gusarenco.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Elena Gusarenco, prin intermediul avocatului Victor Furnică, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 26 martie 2019 și expediată participanților la proces la 23 aprilie 2019 (f.d. 24, vol. II), însă la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să certifice momentul recepționării acesteia de către recurentă. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 19 iunie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict

prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Elena Gusarenco, prin intermediul avocatului Victor Furnică.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Elena Gusarenco, prin intermediul avocatului Victor Furnică.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu,

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova